

ZADANIE
PRE ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
SLOVENSKE PRAVNO
NÁVRH

DECEMBER 2022

OBSAH :

A. Dôvody pre obstaranie územného plánu	3
B. Určenie hlavných cieľov rozvoja	3
C. Vymedzenie riešeného územia	3
D. Požiadavky, vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie	4
E. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia	9
F. Požiadavky na riešenie záujmového územia obce	10
G. Základné demografické údaje a prognózy	10
H. Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce	13
I. Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu	14
J. Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy a koncepcie technického vybavenia	15
K. Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a techn. vybavenia územia	19
L. Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, kultúrneho dedičstva, na ochranu prírodných zdrojov, ložísk nerastov a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem, požiadavky na zabezpečenie ekolog. stability územia	19
M. Požiadavky, vyplývajúce zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva	22
N. Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania obce s prihliadnutím na historické, kultúrne, urbanistické a prír. podmienky územia, vrátane požiadaviek na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu	24
O. Požiadavky na riešenie bývania, občianskeho vybavenia, sociálnej infraštruktúry, výroby a rekreácie	25
P. Požiadavky z hľadiska životného prostredia	27
Q. Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskej a lesnej pôdy	27
R. Požiadavky na riešenie vymedzených častí územia, ktoré je potrebné riešiť územným plánom zóny	28
S. Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia	28
T. Požiadavky na vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby	28
U. Požiadavky na rozsah a úpravu územného plánu	29

A. DŮVODY PRE OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

Obec Slovenské Pravno v súčasnosti nemá k dispozícii platnú územnoplánovaciu dokumentáciu. Obec má menej ako 2000 obyvateľov, ale podľa § 11, ods. 2, písm. a) zákona č.50/1976 Zb. v platnom znení (stavebný zákon) je povinná mať územný plán obce (ďalej len „ÚPN-O“), pretože je treba:

- riešiť koncepciu územného rozvoja obce,
- uskutočňovať rozsiahlu novú výstavbu,
- umiestniť verejnoprospešné stavby.

Obec je v blízkosti kúpeľného mesta Turčianske Teplice a v posledných rokoch rastie záujem o výstavbu rodinných domov v lokalitách mimo zastavaného územia obce, bez prístupových komunikácií a inžinierskych sietí. Vzhľadom na potrebu zabezpečiť koncepčný rozvoj obce pre strednodobý horizont (cca 20 rokov), obec Slovenské Pravno ako orgán územného plánovania, rozhodla o obstaraní územného plánu obce. Rozhodnutie o obstaraní územného plánu obce schválilo Obecné zastupiteľstvo v Slovenskom Pravne uznesením č. 267/2021 zo dňa 10.12.2021.

Dôvodmi pre obstaranie územného plánu obce sú najmä :

- potreba získať právne záväzný dokument, usmerňujúci rozvoj obce na základe odborných kritérií a dohody všetkých zainteresovaných (občanov, samosprávy, štátnej správy a pod.),
- potreba vytvoriť podmienky pre rozvoj obce spolu s jej katastrálnym územím a zabezpečiť bezkolízny rozvoj jednotlivých funkcií.

Prieskumy a rozborov pre Územný plán obce Slovenské Pravno vypracovala v decembri 2022 ARTIX, s.r.o. s hlavným riešiteľom Ing.arch. Eleonórou Hejzlarovou, 1629 AA SKA . Súčasťou prieskumov a rozborov je Krajinnoekologický plán (Ing. P. Baláž, PhD. a kol.).

B. URČENIE HLAVNÝCH CIEĽOV ROZVOJA

Cieľmi územného plánu obce sú:

- a) komplexné riešenie a určenie zásad priestorového usporiadania a funkčného využívania územia,
- b) stanovenie limitov využitia plôch katastrálneho územia v súlade s prírodnými danosťami a potrebou vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny, dosiahnutie a udržanie ekologickej stability,
- c) stanovenie regulatívov, zabezpečujúcich bezkolízny rozvoj všetkých funkčných zložiek v katastrálnom území, vytváranie harmonického prostredia v zastavanom území obce aj vo voľnej krajine,
- d) vzájomná koordinácia činností v území, zabezpečujúca účelné a perspektívne vynakladanie prostriedkov na technickú infraštruktúru,
- e) vytvorenie ponuky využiteľných voľných plôch, napomáhajúcej rozvoju všetkých funkcií, vrátane hospodárskej základne obce.

Hlavným cieľom územného plánu bude zabezpečenie územných a technických podmienok pre všestranný rozvoj obce, jej katastrálneho územia a pre predpokladaný rast počtu obyvateľov do roku 2040.

C. VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Riešené územie pre územný plán obce tvorí jej administratívno-správne územie t.j. katastrálne územie Slovenské Pravno. Celková výmera riešeného katastrálneho územia je 1717 ha.

Riešené územie patrí z hľadiska širších územných vzťahov do Žilinského samosprávneho kraja, je v severozápadnej časti okresu Turčianske Teplice. Na západnej strane susedí s kat. územím Brieštie, zo severu s kat. územím Abramová, z východu susedí s kat. územím Ivančiná, Dvorec nad Turcom (patrí k obci Ivančiná) a Kaľamenová, na južnej strane s kat. územím Liešno a Rudno. Územie katastra obce je súčasťou južnej časti Turčianskej kotliny, evidovaná nadmorská výška stredu obce je 505 m n.m., v katastri 452 - 752 m n.m.. Plocha zastavaného územia obce k 1.1.1990 je 77,63 ha.

Zastavané územie obce je v územnom pláne potrebné rozšíriť o nové plochy v rozsahu, vyplývajúcom z potrieb obce a jej plánovaného rozvoja v návrhovom období do roku 2040. Do navrhovaného zastavaného územia začleniť najmä plochy s vybudovanou, resp. v blízkosti dostupnou dopravnou a technickou infraštruktúrou a plochy, bezprostredne nadväzujúce na súčasné zastavané územie.

D. POŽIADAVKY, VYPLÝVAJÚCE Z NADRADENEJ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je Územný plán veľkého územného celku Žilinský kraj (ďalej len ÚPN-VÚC ŽK), schválený uznesením vlády SR č. 359 zo dňa 26.5.1998, v znení neskorších zmien a doplnkov. Závazná časť ÚPN-VÚC bola vyhlásená nariadením vlády SR č.223/98 Z.z., v r. 2005 - 2018 bola záväzná časť ÚPN-VÚC aktualizovaná Všeobecne záväznými nariadeniami Žilinského samosprávneho kraja v súlade so zmenami a doplnkami ÚPN VÚC č. 1 - č. 5.

V územnom pláne obce Slovenské Pravno je potrebné rešpektovať všetky záväzné regulatívy, týkajúce sa riešeného územia a obsiahnuté v záväznej časti ÚPN-VÚC ŽSK, v znení neskorších zmien a doplnkov.

Závazné regulatívy, obsiahnuté v ÚPN-VÚC Žilinského kraja, týkajúce sa riešeného katastrálneho územia (číslovanie je totožné s číslovaním záväznej časti ÚPN-VÚC, stav platný k 30.11. 2022):

1. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA, OSÍDLENIA A ROZVOJA SÍDELNEJ ŠTRUKTÚRY

- 1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,
- 1.5 formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- 1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva, založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami :
 - 1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
 - 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
 - 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie,
 - 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrom, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a

dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,

- 1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene, národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA).
- 1.21 ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce; v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

2. V OBLASTI SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 2.5 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov v každom sídle okresu,
- 2.10 vytvoriť územné predpoklady pre malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva, a to najmä v územiach, vzdialenejších od sídelných centier,
- 2.12 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnotecnú základňu v regiónoch,
- 2.14 zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasť existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

3. V OBLASTI ROZVOJA REKREÁCIE, TURISTIKY, CESTOVNÉHO RUCHU A KÚPEĽNÍCTVA

- 3.1 vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno-priestorový subsystém turistiky a rekreácie v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest a vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú,
- 3.2 podporovať diferencované regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja,
- 3.10 využiť potenciál geotermálnej energie na báze termálnych vôd pre rekreáciu a cestovný ruch v geotermálnej oblasti Žilinskej kotliny, Turčianskej kotliny, Liptovskej kotliny a Skorušinskej panvy pri rešpektovaní záujmov ochrany prírody a zdrojov pitných vôd,
- 3.11 podporovať aktivity, súvisiace s rozvojom vidieckeho turizmu v podhorských oblastiach, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci,
- 3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás, nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály.

4. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA EKOLOGICKÝCH ASPEKTOV, OCHRANY PÔDNEHO FONDU, OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY A OCHRANY KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

- 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách
 - 4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,
 - 4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu regiónu,
- 4.2 rešpektovať navrhované podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu,

- 4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území, začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability, podmienky :
 - 4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,
 - 4.3.2 pre lesné ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
 - 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickejšiu stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
 - 4.3.4 pre ekosystémy mokradí, vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná,
- 4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov, zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,
- 4.5 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami - trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- 4.8 zachovať územné časti s typickou rázovitosťou krajinnej štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec)
 - 4.8.1 ak nie je schválená ÚPD obce, tak chrániť pred optickým znehodnotením stavebnou činnosťou lokality, tvoriace charakteristické krajinné panorámy,
 - 4.8.2 preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniovom zábere krajiny, alebo inom technickom diele :
 - a) dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu - krajinný obraz (harmónia, kompozícia, vyváženosť, mierka),
 - b) dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajinnej panorámy miesta alebo línie,
 - c) bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych prírodných scenérií alebo ich zmenu,
 - d) prínos možných vizuálnych vnemov z krajinného obrazu priamo z navrhovaných diel (diaľnice),
 - e) dopad na psychologické pôsobenie navrhovaných stavieb v krajine,
 - f) dopad na biodiverzitu, prvky ÚSES a biotopy chránených druhov.
- 4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,
- 4.10 prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť a nezasahovať do bezcestných území v rámci chránených území s 3. a vyšším stupňom ochrany prírody,
- 4.11 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory, pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
- 4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu na ktorej boli vybudované osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
- 4.17 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,
- 4.19 zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti (vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v OP NP) a taktiež rozvojom obcí v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzdvihnutie miestnych zvláštností a folklóru; uvedenú vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov,

- 4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovišť v alúviách vodných tokov,
- 4.21 zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk.

5. V OBLASTI ROZVOJA NADRADENEJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

5.3. infraštruktúra cestnej dopravy

- 5.3.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy - definovanú pasportom Slovenskej správy ciest „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia kraja,

6. V OBLASTI VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

6.1 rešpektovať z hľadiska ochrany vôd

- 6.1.1 ochranné pásma vodárenských zdrojov
- 6.1.4 ochranné pásma prírodných liečivých vôd Martin, Liptovská Osada (Korytnica-kúpele), Lúčky, Turčianske Teplice, Rajecké Teplice a prírodných minerálnych vôd Budiš, Kláštor pod Znievom, Martin, Mošovce, Socovce, Korytnica,
- 6.4 podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb:
 - 6.4.22 rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach s cieľom znížiť straty vody a zabezpečiť zásobovanie pitnou vodou pre uvažovaný územný rozvoj,
- 6.6. zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernice 91/271/EHS (transponovanými do zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách), vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2025. To znamená:
 - 6.6.3. ak je v aglomeráciách s veľkosťou pod 2 000 EO vybudovaná stoková sieť, alebo sa aglomerácia nachádza v území vyžadujúcu zvýšenú ochranu podzemných vôd, povrchových vôd, prírodných liečivých vôd a prírodných minerálnych vôd, zabezpečiť primeranú úroveň čistenia komunálnych odpadových vôd alebo splaškových odpadových vôd tak, aby bola zabezpečená požadovaná miera ochrany recipienta; opatrenia budú realizované priebežne v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií,
 - 6.6.4. zabezpečiť realizáciu opatrení pre zmiernenie negatívneho dopadu odľahčovaní a odvádzania vôd z povrchového odtoku na ekosystém recipienta,
 - 6.6.5. vylúčiť vypúšťanie čistiarenskeho kalu a obsahu žump do povrchových vôd a podzemných vôd,
- 6.7 prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb :
 - 6.7.3. pre aglomerácie menej ako 2000 EO :
 - o) Slovenské Pravno, vybudovanie obecnej kanalizácie a ČOV,
- 6.8. podporovať rozvoj kanalizácií a ČOV v obciach a miestnych častiach, ktoré nie je možné riešiť formou skupinových kanalizácií,
- 6.12. zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať protipovodňové opatrenia na tokoch v území, ktoré je ohrozované povodňovými prietokmi s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí,
- 6.13. na ochranu územia pred povodňami po dohode s ochranou prírody:

- 6.13.4 komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody v súlade s opatreniami Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh; úpravy tokov realizovať tak, aby nedochádzalo k napriameniam tokov,
 - 6.13.5 rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami,
 - 6.13.6 rešpektovať preventívne protipovodňové opatrenia, navrhované v pláne manažmentu povodňového rizika,
- 6.14 rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb.

7. V OBLASTI NADRADENEJ ENERGETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 7.1 zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja,
- 7.4 v energetickej náročnosti spotreby :
 - 7.4.2 minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla,
- 7.7 podporovať rozvoj plynifikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,
- 7.11 vytvoriť územné podmienky pre realizáciu plynárenských zariadení, prípadne ich rekonštrukciu a pri využívaní územia chrániť vybudované plynárenské zariadenia predpísanými ochrannými pásmami,
- 7.13 vytvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
- 7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení miestnych podmienok,
- 7.15 znižovať energetickú náročnosť budov z hľadiska tepelných strát.

8. V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

- 8.2 sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia,
- 8.3 zabezpečiť lokality na výstavbu zariadení, súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach určených v územnom pláne,
- 8.4 zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov v obciach, určených v územnom pláne.

9. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA

- 9.1 zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja.

10. V OBLASTI TELEKOMUNIKÁCIÍ

- 10.1 zabezpečiť realizáciu hlavných a strategických cieľov, stanovených v Telekomunikačných projektoch,

11. V OBLASTI PÔŠT

- 11.1 rešpektovať koncepčné materiály schválené vládou SR a MDPT SR,
- 11.3 skvalitňovať poštové služby v kraji realizáciou nasledovných úloh a cieľov :
 - c) rozšírenie poštových služieb na vybraných poštách v kraji, optimalizovanie komerčnej činnosti na poštách z hľadiska záujmu zákazníkov, pokračovať v skvalitňovaní služieb, poskytovaných Poštovou bankou a.s.,

VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, spojené s realizáciou záväzných regulatívov v riešenom katastrálnom území sú tieto:

1. STAVBY NA SLEDOVANIE STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA - sieť sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc (stanovišť) v blízkosti, resp. v areáloch nadregionálnych biocentier a biokoridorov a lokalít medzinárodného významu.
2. DOPRAVNÉ STAVBY
3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
 - 3.1 Vodohospodárske stavby
 - 3.1.2 skupinové vodovody pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a s nimi súvisiace stavby :
 - v) rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach,
 - 3.1.3 kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby :
 - 3.1.3.3 pre aglomerácie menej ako 2 000 EO :
 - o) Slovenské Pravno, vybudovanie obecnej kanalizácie a ČOV,
 - 3.1.10 odstraňovanie povodňových škôd,
 - 3.1.11 preventívne protipovodňové opatrenia v povodiach drobných tokov,
 - 3.2 Energetické stavby
 - 3.2.4 stavby, súvisiace s plynifikáciou v okresoch Žilinského kraja,
 - 3.3. pošta a telekomunikácie
 - 3.3.1 súvisiace stavby pre rozvoj telekomunikácií na dosiahnutie špičkovej medzinárodnej úrovne telekomunikačných služieb,
 - 3.4 Stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov
 - 3.4.2 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov,

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa platného znenia stavebného zákona stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

Pri spracovaní návrhu územného plánu obce je okrem nadradenej územnoplánovacej dokumentácie potrebné využívať aj strategické dokumenty a územnoplánovacie podklady, ktoré sú vypracované a dostupné pre územie obce, okresu, kraja, SR (Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenské Pravno, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského kraja, Územný generel cestovného ruchu Žilinského kraja, a pod.).

E. ZHODNOTENIE VÝZNAMU OBCE V ŠTRUKTÚRE OSÍDLENIA

Z hľadiska územno-správneho členenia patrí Slovenské Pravno do Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Turčianske Teplice. Obec je podľa *Koncepcie územného rozvoja Slovenska* umiestnená mimo rozvojových osí. Východne od územia obce prechádza rozvojová os I. stupňa Martin - Turčianske Teplice, južne rozvojová os a komunikačno-sídelná os III. stupňa Turčianske Teplice - Prievidza.

Obec je umiestnená v juhozápadnej časti Turčianskej kotliny, cca 10 km severozápadne od okresného mesta Turčianske Teplice. V súčasnej štruktúre osídlenia má najmä obytnú funkciu, ktorú dopĺňa funkcia poľnohospodárskej výroby v zastavanom území aj v extraviláne.

Z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje ako úroveň LAU 2 (do r.2002 NUTS V). Rozhodnutím MVaRR SR č.3/2007 zo dňa 6.6.2007 bola obec Slovenské Pravno zaradená do skupiny obcí mimo záujmového územia inováčných pólů rastu, je zaradená medzi kohézne póly rastu.

V navrhovanej regionálnej priestorovej a funkčnej štruktúre odvetvia rekreácie podľa ÚPN-VÚC Žilinského kraja je okres Turčianske Teplice súčasťou Turčianskeho regiónu cestovného ruchu v dlhodobom horizonte s medzinárodným významom, s hlavným turistickým nástupným centrom Turčianske Teplice. Obec Slovenské Pravno patrí v rámci Turčianskeho regiónu v okrese Turčianske Teplice spolu s rekreačnými útvarmi Jasenovo a Turček do rekreačného krajinného celku *Žiar* s východiskovým centrom Slovenské Pravno. Obec Slovenské Pravno je zaradená medzi rekreačné útvary "sídlné stredisko rekreácie a turizmu", regionálneho významu, podhorský funkčný typ, s navrhovanou návštevnosťou v hlavnej - letnej sezóne 800 návštevníkov (stav 200) a s navrhovanou novou výstavbou. Z hľadiska rekreácie je pre obec významná najmä poloha na cestnom ťahu, spájajúcom Turčiansky región s Hornonitrianskym regiónom, ako aj poloha v blízkosti kúpeľného mesta Turčianske Teplice. Podpora hospodárskej základne prostredníctvom turizmu je v okrese Turčianske Teplice prioritná. Horný Turiec poskytuje veľmi dobré možnosti pre pešiu turistiku, cykloturistiku, hipoturistiku, pobyt v lesnom/horskom prostredí, rekreáciu pri termálnej vode, poznávanie kultúrneho dedičstva a rôzne formy vidieckeho turizmu.

F. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA OBCE

Záujmové územie je územie, prilehlé k územiu obce, v ktorom prevládajú súčasné alebo výhľadové vzťahy k obci a ktorého usporiadanie je potrebné riešiť vo vzájomnej funkčnej a technickej súvislosti s územím obce. Z hľadiska funkčných a technických súvislostí je za takéto územie možné pokladať :

- § územie susednej obce Brieštie s miestnou časťou Hadviga, susedné obce Rudno a Ivančina, ktoré sú s obcou prepojené sústavou sietí dopravnej a technickej infraštruktúry (komunikácie, cyklotrasy, vodovod, plyn, elektrina, spoje, a pod.).
- § časť územia susednej obce Abramová v miestnej časti Trhanová, ktorá je na rozhraní katastrov obidvoch obcí.

G. ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE A PROGNÓZY

G.1 Vývoj počtu obyvateľov obce

Vývoj počtu obyvateľov odráža vplyv viacerých faktorov - vekovú skladbu obyvateľov, rovnováhu v počte mužov a žien, počet pracovných príležitostí v obci a v prijateľnej dochádzkovej vzdialenosti, dostatok disponibilných plôch pre rozvoj obce, ale aj bytovú, hospodársku a sociálnu politiku štátu. Pre potreby územného plánu obce sú dôležité údaje o počtoch obyvateľov z posledného obdobia a súčasné a predpokladané trendy rastu.

Obec Slovenské Pravno mala pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov (SOBD) v r. 2021 891 obyvateľov, z toho 451 žien. Pri sčítaní k v roku 2011 mala obec 964 trvale bývajúcich obyvateľov, z toho 492 žien.

Katastrálne územie obce má rozlohu 1716,8 ha. Hustota osídlenia v r.2011 bola 56,0 obyv./km², v roku 2021 51,9 obyv./km² a je mierne vyššia ako okresný priemer, ktorý dosahuje hodnotu 40,5 obyvateľov/km².

Tab. Z-1 : Dlhodobý vývoj počtu obyvateľov obce, k 31.12. (Zdroj : ŠÚ SR)

Rok (k 31.12.)	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet obyvateľov	932	960	954	944	940	930	921	939	925	925	916	890

Počet obyvateľov obce v období od sčítania v rokoch 2001-2017 stagnoval, priemerný ročný prírastok bol 0,11 %. V r. 2017-2021 klesal, priemerný ročný úbytok bol 1,30 %.

Tab. Z-2 : Bilancia pohybu obyvateľstva (zdroj: obecná štatistika Sl. Pravno, 2022)

Rok	naro- dení	zo- mrelí	prirodzený prí- rastok/ úbytok	prist'a- hovaní	odst'a- hovaní	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyva- teľov k 31.12.
2010								945
2011	7	-7	0	4	-10	-6	-6	939
2012	6	-14	-8	16	-14	2	-6	933
2013	6	-12	-6	6	-10	-4	-10	923
2014	9	-7	2	7	-14	-7	-5	918
2015	6	-5	1	3	-15	-12	-11	907
2016	5	-14	-9	13	-11	2	-7	900
2017	12	-10	2	28	-15	13	15	921
2018	5	-17	-12	13	-14	-1	-13	908
2019	12	-9	3	14	-18	-4	-1	907
2020	7	-8	-1	2	-15	-13	-14	893
2021	11	-16	-5	13	-10	3	-2	891
Spolu 2011-2021	86	-119	-33	+119	-146	-27	-60	

Pozn. Tabuľka bola spracovaná bez korekcie s použitím údajov obce .

V období rokov 2011 - 2021 počet obyvateľov obce klesol o 60 osôb. Počet obyvateľov obce v sledovanom období prirodzeným prírastkom mierne klesal a zároveň mierne klesal aj migračným saldom, pričom úbytok záporným migračným saldom bol - 27 obyv./10 rokov, t.j. priemerne 2,7 obyv./rok a prirodzeným prírastkom bol -33 obyv./10 rokov, t.j. priemerne 3,3 obyv./rok. V priemere bol za sledované obdobie úbytok -6,0 obyv./rok.

Tab. Z-3: Zloženie obyvateľstva podľa charakteristických vekových skupín, index vitality

Rok	Podiel osôb v pred- produk. veku %	Podiel osôb v pro- duktívnom veku %	Podiel osôb v popro- duktívnom veku %	Index vitality
2001	17,92	69,42	12,66	141,5
2011	12,71	72,60	14,69	86,5
2021	12,81	66,18	21,01	61,0

Pozn. Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov ŠÚ SR, 2022

Z tabuľky vyplýva, že veková skladba obyvateľov obce sa od roku 2001 zhoršila. Podľa hodnoty indexu vitality možno konštatovať, že typ populácie z hľadiska veku sa zmenil zo stabilizovaného (121 - 200) v r.2001 na regresívny (menej ako 120) v r.2011 a 2021. Za sledované obdobie nastal v skupine predproduktívneho veku pokles už období r.2001 - 2011, skupina produktívneho veku je relatívne stabilná a v skupine poproduktívnej bol zaznamenaný významný nárast. Priemerný vek obyvateľa obce sa zvýšil na 43,77 rokov (40,53 rokov v r.2011 a 37,19 rokov v r.2001).

Index maskulinity

Pri sčítaní v r.2021 bolo v obci 472 mužov a 492 žien (zdroj: ŠÚ SR). V prepočte na 1000 mužov v obci pripadalo 1042 žien, čo sa nepokladá za porušenie početnej rovnováhy medzi mužmi a ženami.

Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti a vierovyznania

Pri sčítaní v r.2021 bolo 99,2 % obyvateľov slovenskej národnosti, u 0,1 % obyvateľov národnosť nebola zistená. Najviac obyvateľov hlásilo pri sčítaní k evanjelickej cirkvi a.v. (40,2 %) a k rímsko-katolíckej cirkvi (34,1 %). Nezistené vierovyznanie bolo u 0,3 % osôb, bez vyznania bolo 23,46 % osôb.

Ekonomická aktivita obyvateľov, pracovné príležitosti

Pri sčítaní v roku 2011 bolo v obci 458 ekonomicky aktívnych osôb (47,5 %). Vzhľadom na nedostatočný počet pracovných príležitostí v obci veľká časť pracujúcich odchádzala za prácou do iných sídiel (373 osôb). Z obyvateľov v produktívnom veku bolo ekonomicky aktívnych 65,4 %, najviac osôb pracovalo v terciárnom a sekundárnom sektore. Pracujúcich osôb bolo 387.

V r. 2021 bolo v obci 69 fyzických osôb - podnikateľov (66 v r.2011), evidovaných právnických osôb bolo 28 (21 v r.2011). Evidovaných nezamestnaných bolo v obci 32, čo predstavovalo 3,6 % obyvateľov. Počet uchádzačov o zamestnanie má v posledných rokoch klesajúcu tendenciu.

Hospodárska základňa obce nie je pre potreby obce dostatočná, rezervy má najmä v rozvoji terciárneho sektora. Významnými zamestnávateľmi v obci v súčasnosti sú najmä TURIEC – AGRO, s r.o. - poľnohospodárska výroba, Slov SETRA, s.r.o. - strojnícka výroba, EKO-KARTÓN, s.r.o. - výroba papiera a lepenky, Sokol TRANS, s.r.o. - autodoprava a ďalší (zdroj : PHSR obce Slovenské Pravno na r.2022 - 2028). Terciárny sektor je zastúpený obecným úradom, zariadeniami školstva, maloobchodu, verejného stravovania, pošty a služieb.

V ďalších rokoch predpokladáme zvýšenie počtu pracovných príležitostí v obci najmä v terciárnej sfére.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov obce

Vzhľadom na pracovné príležitosti v obci, potenciál obce vytvoriť ďalšie pracovné príležitosti vo všetkých troch sektoroch, ako aj pracovné príležitosti v mestách Martin, Turčianske Teplice, ktoré sú v prijateľnej dochádzkovej vzdialenosti, vychádzame z predpokladu, že v návrhovom období je reálne zastaviť pokles a stabilizovať počet obyvateľov obce. Predpokladom stabilizácie obyvateľstva a zlepšenia jeho vekovej štruktúry je vytvorenie dobrých podmienok pre bytovú výstavbu, rozvoj služieb, súvisiacich s rozvojom rekreačných aktivít v regióne, ako aj vytvorenie podmienok pre primeraný rozvoj primárneho a sekundárneho sektora.

Na základe uvedených východísk **predpokladáme nasledovný vývoj počtu obyvateľov obce, tab. Z-4:**

Rok	Počet obyvateľov	%	Priemerný ročný prírastok v %
2022	890	100,0	-
2032	870	97,8	- 0,22
2040	890	101,1	0,00

G.2 Bytový a domový fond

Pri sčítaní v roku 2011 bolo v obci Slovenské Pravno spolu 327 bytových jednotiek, z toho 277 (84,7%) trvalo obývaných bytov. Z trvale neobývaných bytov bolo 35 určených na rekreáciu, 5 nespôsobilých na bývanie. Počet trvale obývaných bytov dosiahol v obci 287/1000 obyvateľov (priemer SR 307/1000 obyv., priemer EÚ je viac ako 400 bytov/1000 obyv.).

Domov bolo spolu 285, z toho obývaných 236 (82,8 %). Z celkového počtu domov bolo 7 bytových domov, v ktorých bolo 53 trvale obývaných bytových jednotiek. Neobývaných do-

mov bolo 49. Pri sčítaní v r. 2011 v obci prevládali individuálne rodinné domy a tvorili 79,3 % z celkového bytového fondu.

V návrhovom období predpokladáme zachovanie súčasnej úrovne počtu trvale neobývaných bytov (17,2 % v roku 2011).

V roku 2011 v obci prevládali 3-izbové byty, ktoré tvorili 32,5 % z celkového počtu trvale obývaných bytov. Veľké percentuálne zastúpenie mali aj 5-izbové byty (31,8 %), 4-izbových bytov bolo 19,1 % a 2-izbových 13,0 %.

Na 1 trvale obývaný byt pripadalo pri sčítaní v roku 2011 v Slovenskom Pravne 3,48 obyvateľa. V Žilinskom kraji pripadalo pri sčítaní v roku 2011 3,20 obyvateľa/1 byt, v okrese Turčianske Teplice 3,33 obyvateľa/1 byt. Obývanosť bytového fondu v obci bola v r.2011 vyššia ako v okrese, aj ako v Žilinskom kraji.

Pri sčítaní v r. 2021 bolo v obci spolu 349 bytových jednotiek, na 1 trvale obývaný byt pripadalo 3,18 obyvateľa.

V najbližších rokoch predpokladáme v súlade so všeobecným trendom vo vyspelých štátoch a prognózami v ÚPN-VÚC Žilinského kraja **ďalšie znižovanie koeficientu obývanosti v obci nasledovne :**

v roku 2011	3,48 obyv./ 1 byt
v roku 2021	3,18 obyv. / 1 byt
v roku 2040	2,70 obyv. / 1 byt

Predpokladáme, že v návrhovom období do roku 2040 sa bude výstavba nových bytov realizovať najviac formou rodinných domov. Najväčší záujem o výstavbu je v súčasnosti o výstavbu v prielukách zastavaného územia a na plochách, ktoré bezprostredne nadväzujú na zastavané územie obce, ktoré sú z hľadiska nákladov dopravnú a technickú infraštruktúru aj najvýhodnejšie. Možnosť výstavby rodinných domov v prielukách zastavaného územia je obmedzená, zabezpečenie predpokladaného rozvoja obce v návrhovom období vyžaduje aj záber plôch mimo súčasného zastavaného územia.

Pre predpokladaný počet 890 obyvateľov obce v roku 2040 a na dosiahnutie obývanosti 2,70 obyvateľa/1 byt je v roku 2040 potrebný celkový počet približne 330 trvale obývaných bytov. Pri zachovaní súčasného podielu trvale neobývaných bytov (17,2 %) predpokladáme potrebu bytov v obci spolu 399 bytov, t.j. do roku 2040 potrebu postaviť v obci približne 50 bytov. Na základe predpokladu, že k návrhovému roku 2040 budú niektoré lokality len rozostavané, je v územnom pláne potrebné pripraviť obytné plochy väčšie o primeranú urbanistickú rezervu.

H. OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA URBANISTICKÚ KOMPOZÍCIU OBCE

Obec Slovenské Pravno je stredne veľké vidiecke sídlo, umiestnené v juhozápadnej časti Turčianskej kotliny, pod východnými svahmi pohoria Žiar, po oboch stranách vodného toku Briešťanka. Konfigurácia terénu v katastrálnom území odráža jeho polohu - východná a južná časť je súčasťou mierne zvlnenej rurálnej poľnohospodárskej krajiny, západná - severozápadná časť v podhorí Žiaru je členitejšia, vyššie nad obcou zväčša porastená lesmi. Zastavané územie je umiestnené v takmer v strede katastra, zasahuje do obidvoch morfológicky rozdielnych častí. Obec tvorí kompaktnou zástavbou v krajine ucelený priestorový útvar.

Najstaršia nájdená písomná zmienka o obci "*Prauna*" je z r.1113, početné archeologické náleziská v katastri sú však dôkazom omnoho staršieho osídlenia v území. Historické územie obce je v jeho urbanistickej štruktúre dobre čitateľné, v parcelácii a mierke zástavby zachované dodnes, v smere sever - juh je umiestnené po obidvoch stranách hlavnej cesty č. II/519, v južnej časti sa rozvinulo v smere severozápad - východ po obidvoch stranách toku Briešťanky. Pri priesečníku hlavnej cesty s tokom Briešťanky je menší centrálny verejný priestor obce s budovami občianskej vybavenosti (obecný úrad, zdravotné stredisko, predajne). Na severovýchodnom okraji historického územia je areál kúrie Ľudovíta II. Veliča (zau-

živaný názov "országovský kaštieľ"), na juhovýchodnom okraji historického územia areál kaštieľa Kolomana Justha (zaužívaný názov "kaštieľ Prónayovcov") - obidva v zlom stavebno-technickom stave, so zbytkami historickej zelene. Severne od súčasného centra, na vyvýšenom mieste je umiestnený r.-k. Kostol všetkých svätých s areálom z 2. polovice 13. storočia, ktorý je charakteristickou dominantou obce.

Urbanistickú štruktúru zastavaného územia tvorí prevažne drobná zástavba rodinných domov, na severnom okraji v podlesí obytnú zástavbu uzatvára vhodne do prostredia zakomponovaný obytný súbor rodinných domov z posledného obdobia. Štruktúru územia lokálne dopĺňajú skupinky nízkopodlažných bytových domov a väčšie hmoty objektov a areálov vybavenosti (evanjelický kostol, škola, škôlka, obecný úrad), na východnom okraji areály poľnohospodárskej a priemyselnej výroby. Areály sú umiestnené vo vizuálne nekonfliktnej polohe na okraji zastavaného územia. Pre začlenenie do krajiny a zároveň aj funkčné a priestorové oddelenie od obytného územia je potrebné vnútri výrobných areálov a na ich obvode vysadiť vhodnú zmiešanú stromovitou vegetáciu.

Pri návrhu priestorového a funkčného usporiadania obce v návrhovom období je za hlavnú pozdĺžnu os možné považovať urbanistickú štruktúru okolo hlavnej cesty II/519, vedúcej cez stred obce zo severu na juh, najmä jej západnú časť od obecného úradu po plánované komunitné centrum (stará škôlka) s historickou dominantou r.-k. kostola. Za vedľajšiu os je možné považovať urbanistickú štruktúru okolo cesty, súběžnej s tokom Briešťanky, v úseku od obecného úradu, okolo evanjelického kostola po kaštieľ Prónayovcov. Za centrálny priestor obce považovať priestor okolo kríženia oboch osí pri obecnom úrade.

V urbanistickom riešení územného plánu je potrebné :

- zdôrazniť ťažiskové priestory v centre a v rámci vytypovaných osí vytvoriť podmienky na doplnenie občianskej vybavenosti a na formovanie kvalitných verejných priestorov, ako miest pre spoločenské kontakty obyvateľov, ich každodenné aktivity a relax. Stvárnenie verejných priestorov a ich mierka by mali zodpovedať charakteru vidieckeho sídla,
- v rámci formovania urbanistickej štruktúry je potrebné vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a zachovať jeho špecifický ráz, urbanizované, prírodné a krajinné prostredie nenarušiť cudzími architektonickými prvkami,
- základným charakteristickým prvkom obce by mala naďalej zostať drobná zástavba solitérnych obytných domov i občianskej vybavenosti, nová zástavba by mala rešpektovať prostredie a okolitú zástavbu, používať tvaroslovné prvky regionálnej architektúry, zároveň by mala mať súčasný architektonický výraz,
- eliminovať v čo najväčšej možnej miere negatívny dopad jednotlivých činností v území na štruktúru sídla, vytvárať podmienky pre koordináciu vidieckeho prostredia a moderného spôsobu života,

Dôležitá je harmonizácia urbanistickej štruktúry s okolitým krajinným prostredím. Charakter obce v rámci krajiny by mal byť zachovaný, silueta by nemala byť narušená výškovými dominantami ani nevhodnou schématickou zástavbou. Vo väčšej miere je žiaduce zapojiť do organizmu obce prírodné prvky. Urbanistickou koncepciou vytvoriť podmienky aj na uplatnenie sídelnej a krajinnej zelene a na ochranu voľnej krajiny - vo voľnej krajine nepustiť rozptýlenú obytnú zástavbu.

I. OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA OBNOVU, PRESTAVBU A ASANÁCIU

Zastavané územie obce je tvorené najmä obytným územím s rodinnými a bytovými domami spolu s občianskou vybavenosťou, na východnom okraji sú areály priemyselnej a poľnohospodárskej výroby. Väčšina obytných domov a občianskej vybavenosti je priebežne obnovovaná, príp. prestavovaná. V najstarších častiach obce, najmä v historických areáloch kaštieľa a kúrie, ako aj vo výrobnom areáli južne od kaštieľa a v severovýchodnom poľnohospodárskom areáli sú objekty v nevyhovujúcom stavebno-technickom stave.

Navrhnuť na obnovu, prestavbu alebo asanáciu je potrebné najmä :

- a) objekty s nevyhovujúcim stavebno-technickým stavom (schátralé a nevyužívané pamiatkovo chránené areály, domy a hospodárske budovy v obytnom území a v areáloch výroby),
- b) na asanáciu navrhnuť hospodárske objekty a drobné stavby, ktoré svojím nevhodným umiestnením znemožňujú úpravu šírkového usporiadania miestnych komunikácií v súlade s platnými STN.

J. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ROZVOJA DOPRAVY A KONCEPCIE TECHNICKÉHO VYBAVENIA

J.1 Základné údaje

Obec Slovenské Pravno sa nachádza severozápadne od okresného mesta Turčianske Teplice, v cestnej vzdialenosti asi 13 km. S nadradenou cestnou sieťou obec spája cesta druhej triedy č. II/519, vedúca stredom obce, ktorá sa na severnej strane pri obci Príbovce napája na cestu I/65 Martin - Turčianske Teplice, ďalej na cestu I/18 Bratislava - Košice a diaľnicu D1 Dubná Skala - Turany. Na južnej strane sa cesta II/519 napája v obci Nitrianske Pravno na cestu č. I/64 Žilina - Prievidza, ďalej na rýchlostnú cestu R1 Banská Bystrica - Trnava. S okresným mestom je obec spojená aj prostredníctvom ciest III. triedy - č. III/2181 a III/2176 cez Ivančinu a Malý Čepčín alebo južne cestou č. III/2183 Jasenovo - Turčianske Teplice. Dopravné spojenie so susednou obcou Brieštie zabezpečuje cesta č. III/2192 (Slovenské Pravno - Brieštie). Cez katastrálne územie obce vedú úseky ciest III. triedy č. III/2181 (Slovenské Pravno - Ivančina - križovatka s cestou č. III/2176) a č. III/2194 (Slovenské Pravno - Moškovec).

Základný dopravný zberno-obslužný systém obce tvoria cesty č. II/519 a III/2192 funkčnej triedy B3, spolu s miestnymi komunikáciami triedy C3, ktoré sa pripájajú na hlavný systém. Existujúce komunikácie sú smerovým vedením aj priestorovou úpravou zväčša vyhovujúce, ojedinelé nevyhovujúce úseky je potrebné doriešiť. Cesta II/519 je frekventovaná, je to hlavný dopravný ťah medzi cestami I/64 (Prievidza - Žilina) a I/65 (Turčianske Teplice - Martin), ktorý pripája okolité obce na hlavné dopravné ťahy.

V obci nie sú dostatočne vybudované verejné parkoviská (chýbajú najmä pri základnej a škole, cintoríne, futbalovom ihrisku). V zastavanom území je vybudovaný jednostranný chodník pozdĺž celého úseku cesty II/519, mimo hlavnej cesty v obci chodníky chýbajú a v niektorých lokalitách je problém s bezpečným peším pohybom chodcov.

V obci sú 3 zastávky autobusovej dopravy na ceste č. II/519 - pri renesančnej kúrii, pri obecnom úrade a pri škole.

Cez kat. územie obce neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v obci Jazernica a Malý Čepčín, na železničnej trati č. 118 Vrútky - Zvolen, ktoré sú vo vzdialenosti cca 7-8 km od obce.

Najbližšie regionálne letisko pre medzinárodnú dopravu je pri Žiline a v Poprade. Lokálne letisko pre športové lietanie je v Turčianskych Tepliciach. Do riešeného územia nezahŕňajú ochranné pásma letísk ani heliportov.

Cez katastrálne územie obce prechádza jedna značená regionálna cyklistická trasa - zelená č. 5431 - Turčianske Teplice - Kláštor pod Znievom, celková dl. 31 km, v obci 2,1 km. Podľa schváleného dokumentu „Cyklostratégia - Budovanie cyklotrás na území ŽSK“ (Kubina, 2014), je cez kat. ú. Slovenské Pravno navrhovaný koridor hlavnej dopravno-obslužnej siete č. 48 Vrútky - Martin - Rakovo - Socovce - Borcová - Slovenské Pravno - Bodorová - Turčianske Teplice, ktorý sa napája na hlavnú navrhovanú cyklo-dopravnú trasu č. 3 Žilina - Vrútky.

Obec je zásobovaná pitnou vodou zo zdroja pitnej vody - zbernej studne, umiestnenej na západnom okraji zastavaného územia, s určenými pásmami hygienickej ochrany I. a II. stupňa a so schváleným využiteľným množstvom vody 5,1 l/s. Na zdroji je osadená čerpacia

stanica pitnej vody. Zo zbernej studne je voda prečerpávaná do vodojemu nad obcou s objemom 150 m³, s max. hladinou vody na úrovni 574,00 m n. m. a min. 570,00 m n.m. Z vodojemu je voda gravitačne privádzaná do rozvodnej siete v obci. Pitnou vodou je zásobovaných 100% obyvateľov obce.

Obec v súčasnosti nemá vybudovanú kanalizačnú sieť. Splaškové vody z jednotlivých objektov sú odvádzané a likvidované individuálne. Obec má spracovanú projektovú dokumentáciu pre územné rozhodnutie na výstavbu kanalizačnej siete a vydané územné rozhodnutie. Návrh na odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd predpokladá vybudovanie splaškovej kanalizácie s čistením v ČOV Turčianske Teplice, v ktorej budú čistené odpadové vody aj z obcí Budiš, Dubové, Jasenovo, Kaľamenová, Liešno.

Kat. územím, mimo zastavané územie obce, preteká vodohospodársky významný tok III. rádu rieka Turiec - hydrologické poradie 4-21-05-020 a vodohospodársky významný vodný tok IV. rádu Jasenica - hydrologické poradie 4-21-05-043. Ďalšími vodnými tokmi v území sú: Briešťanský potok, Lúčky, Sokol, Laclavský potok.

V kat. území obce sa nachádzajú hydromelioračné zariadenia - odvodňovacie kanály v správe Hydromeliorácií, š.p.

Elektrickou energiou je obec zásobovaná hlavnou zásobovacou 22 kV linkou č.271 - cez distribučné trafostanice 22/0,4 kV (7) v kat. území obce.

Kat. územím prechádzajú podzemné telekomunikačné vedenia v správe spoločnosti Slovak Telekom .

Katastrálnym územím obce prechádza VTL plynovod DN 300, PN 2,5 MPa a VTL prípojka pre RS Slovenské Pravno DN 100, PN 2,5 MPa. Obec je napojená na distribučnú sieť VTL prípojkou cez regulačnú stanicu RS 1200 v kat. území obce. Na území obce je STL distribučná sieť s max. prevádzkovým tlakom do 100 kPa, v súčasnosti je na plyn napojených takmer 50 % trvale obývaných bytov.

Obec je napojená na digitálnu telefónnu ústredňu v obci Slovenské Pravno, ktorá patrí do UTO Martin. Územie je pokryté signálom mobilných operátorov Orange, T-Mobile, O2 a Telekom. V katastrálnom území obce v lokalite pri futbalovom ihrisku je vysielateľ. V centre obce v samostatnom objekte je poštová prevádzka Slovenskej pošty.

J.2 Požiadavky na riešenie dopravy

- a) navrhnuť základný komunikačný systém obce tak, aby rešpektoval špecifiká územia a súčasne zabezpečil všetky prepravné vzťahy vznikajúce v území,
- b) navrhnuť odstránenie bodových a líniových závad komunikácií v riešenom území, dobudovanie chodníkov, zriadenie výhybní a obratíšť na jednopruhovými obojsmerných miestnych komunikáciách, zlepšenie funkčných parametrov vytypovaných miestnych komunikácií, šírkové usporiadanie komunikácií a dopravné napojenia plôch a komunikácií riešiť v súlade s platnými STN (navrhované kategórie komunikácií uviesť v smernej časti územného plánu),
- c) vypracovať návrh statickej dopravy v zmysle platnej STN, navrhnuť v riešenom území dostatočný počet plôch pre statickú dopravu, vychádzajúci z výhľadového stupňa osobnej automobilizácie a platnej STN, riešiť dostatočné množstvo parkovísk a odstavných plôch v ťažiskových priestoroch obce, pri objektoch verejnoprospešnej občianskej vybavenosti (škola, komunitné centrum, cintorín, športoviská), pri ostatných objektoch a prevádzkach je dostatok parkovacích miest povinný zabezpečiť prevádzkovateľ (investor) stavby na vlastnom pozemku prevádzkovaného objektu,
- d) komunikácie, dopravné plochy a zariadenia navrhnuť tak, aby v max. možnej miere akceptovali požiadavku trvale udržateľnej dopravy (v rámci trvale udržateľného životného prostredia),
- e) v súvislosti s existujúcou a navrhovanou dopravnou infraštruktúrou (pozemné komunikácie, železničné dráhy, ...) rešpektovať ustanovenia aktuálne platných právnych predpisov.

sov, vyznačiť a rešpektovať aktuálne platné ochranné pásma dopravnej infraštruktúry v území,

- f) zachovať prístupy do poľnohospodárskej krajiny,
- g) nové dopravné a technické riešenie územia, miestne komunikácie, resp. dopravné vybavenie akéhokoľvek druhu, ktoré budú križovať vodný tok navrhovať ako jednotnú zbernú komunikáciu pre ucelenú oblasť (urbanistický obvod, lokalitu a pod.) v súbehu s vodným tokom a s následným (jedným spoločným) križovaním vodného toku, umiestneným vo vhodnom profile vodného toku, alebo ako dopravné a technické riešenie, ktoré bude prednostne využívať už vybudované mostné objekty,
- h) pri návrhu lokalít v blízkosti pozemných komunikácií zaviazat' investorov k posúdeniu nepriaznivých vplyvov z dopravy a v prípade potreby navrhnúť opatrenia na elimináciu negatívnych účinkov dopravy,
- i) vyhodnotiť spôsob obsluhy územia hromadnou dopravou (HD) a navrhnúť jej organizáciu vo vzťahu k predpokladanému rozvoju obce vrátane situovania vyhovujúcich zastávok autobusovej dopravy so samostatnými zastávkovými pruhmi, v súčasnom zastavanom území tam, kde to priestorové pomery dovoľia, riešiť bezpečný prístup peších k zastávkam, vyznačiť pešiu dostupnosť zastávok HD,
- j) venovať dostatočnú pozornosť vedeniu komunikácií pre nemotorovú dopravu - peších aj cyklistov, riešiť doplnenie chodníkov pozdĺž ciest v zastavanom území, vytypovať v území ďalšie pešie prepojenia,
- k) rešpektovať Národnú stratégiu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR, cyklostratégiu ŽSK „Budovanie cyklotrás na území ŽSK“; pri návrhu cyklistickej a pešej dopravy vytvárať vzájomne prepojenú sieť, ktorá zabezpečí možnosť plynulého a bezpečného pohybu chodcov a cyklistov, cyklotrasy a pešie trasy riešiť a vyznačiť i v širších vzťahoch k príľahlému územiu s možnosťou napojenia na hlavné cyklodopravné a turistické trasy, podľa možnosti ich viesť mimo trás cestnej automobilovej dopravy; trasy doplniť oddychovými miestami a infraštruktúrou pre cyklistov a peších turistov;
- l) dopravné napojenia lokalít, navrhované komunikácie, statickú dopravu, cyklistické trasy a pešie trasy je potrebné riešiť v súlade s aktuálne platnými technickými predpismi a STN;

J.3 Požiadavky na riešenie koncepcie technického vybavenia

- a) prehodnotiť kapacitu existujúcich zariadení technickej infraštruktúry s ohľadom na plánovaný počet obyvateľov, rozvoj všetkých základných funkcií sídla v návrhovom období a navrhnúť doplnenie sietí technickej infraštruktúry v nových lokalitách,
- b) zásobovanie pitnou vodou riešiť z verejného vodovodu, navrhované trasy nových rozvodov vody prednostne situovať do verejných plôch (verejné priestranstvá, zelené pásy pozdĺž komunikácií), vodovodné potrubia riešiť s možnosťou ich zokruhovania,
- c) splaškové odpadové vody z riešeného územia odvádzať v súlade s platnými právnymi predpismi (vodotesné žumpy) a po vybudovaní kanalizácie v obci odvádzať verejnou kanalizáciou do ČOV (Turčianske Teplice),
- d) pri návrhu odkanalizovania nových rozvojových lokalít je nutné zhodnotiť, či je možné gravitačné odvádzanie splaškových odpadových vôd z dôvodu výškových pomerov územia; v prípade, že toto nebude možné, je potrebné odkanalizovanie riešiť prečerpávaním,
- e) dažďové vody a vody z povrchového odtoku v max. miere zdržiavať v území, prednostne odvádzať do vsaku, v prípade potreby prečistiť na čistiacich zariadeniach, podporovať ich opätovné využívanie, zároveň realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený oproti stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (zachovať retenčnú schopnosť územia), podporovať inovačné postupy a technológie, zabezpečujúce vsakovanie dažďovej vody do územia,

- f) rešpektovať ochranné pásma vodných stavieb, ochranné pásma vodárenských zdrojov a ochranné pásma vodných tokov v zmysle platných predpisov (vodohospodársky významný vodný tok Turiec v šírke min. 10 m, vodohospodársky významný vodný tok Jasenica v šírke min. 6 m, ochranné pásma drobných vodných tokov v šírke min. 4 m od brehovej čiary obojstranne), ochranné pásma vodných tokov je potrebné ponechať bez trvalého oplotenia, akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti tokov a ich ochranného pásma odsúhlasiť so správcom toku,
- g) z hľadiska vodných tokov pri návrhu rešpektovať platný zákon o vodách, príslušné platné technické normy a strategické dokumenty, v návrhu územného plánu neumiestňovať stavby na pobrežné pozemky vodných tokov, zachovať prístup k pobrežným pozemkom pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu (pozemky do 10 m od brehovej čiary pri vodohospodársky významnom vodnom toku, pri drobných vodných tokov do 5 m od brehovej čiary),
- h) vyznačiť v návrhu existujúce, resp. plánované VN elektrické vedenia, rešpektovať ich ochranné pásma v zmysle platných predpisov. VN vedenia a prípojky na trafostanice v zastavanom území riešiť ako zemné káblové,
- i) trafostanice riešiť ako kioskové výkonovo do 630 kVA, umiestnenie trafostaníc v jednotlivých lokalitách riešiť podľa požadovaného výkonu tak, aby jednotlivé NN elektrické vedenia neprekračovali 350 m a boli umiestnené pri najväčšom požadovanom odbere v lokalite, prípojky na trafostanice v zastavanej časti riešiť ako zemné káblové,
- j) vedenia nízkeho napätia riešiť ako zemné káblové so zokruhovaním z dôvodu zabezpečenia spoľahlivosti a plynulosti dodávky elektrickej energie, pre uloženie káblových rozvodov v rozvojových územiach vyčleniť zelené pásy pozdĺž komunikácií, pri výstavbe iných zemných inžinierskych sietí dodržať ochranné pásmo od zemného káblového vedenia v zmysle platných predpisov, elektromerné rozvádzače plánovanej zástavby umiestňovať na verejne prístupnom mieste,
- k) pri plánovaní inžinierskych sietí je potrebné tieto viesť prednostne mimo cestných pozemkov, pri riešení vjazdov k objektom nesmie byť narušený odvodňovací systém cesty, projektovú dokumentáciu technologického riešenia prechodov cez cestu (križovanie) inžinierskych sietí odsúhlasiť so správcom cesty,
- l) podporovať využitie alternatívnych zdrojov energie a minimalizovať spaľovanie tuhých palív vzhľadom na negatívne dopady na životné prostredie,
- m) plynofikáciu obce riešiť koncepčne v súlade s podmienkami, vyplývajúcimi zo všeobecne záväzných právnych predpisov, na základe podmienok a vyjadrení prevádzkovateľa siete, rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma od navrhovaných plynárenských zariadení v zmysle ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov,
- n) vyznačiť a rešpektovať ochranné pásma zariadení a líniových vedení všetkých druhov technickej infraštruktúry v riešenom území.

K. POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY TRÁS NADRADENÝCH SYSTÉMOV DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

V územnom pláne je potrebné zohľadniť trasy existujúcich sietí technickej infraštruktúry a známe zámery plánovaných sietí technickej infraštruktúry, najmä :

- a) stanoviť, vyznačiť a rešpektovať v súlade s právnymi predpismi a technickými normami, platnými v čase spracovania návrhu ÚPN ochranné pásma všetkých existujúcich a plánovaných objektov a líniových vedení technickej infraštruktúry (čerpacia stanica odpadových vôd, regulačná stanica plynu, trafostanice, cesty, VN elektrické vedenia, vodovody, kanalizačné trasy, telekomunikačné vedenia a pod.).

L. POŽIADAVKY NA OCHRANU PRÍRODY A TVORBU KRAJINY, KULTÚRNEHO DEDIČSTVA, NA OCHRANU PRÍRODNÝCH ZDROJOV, LOŽÍSK NERASTOV A VŠETKÝCH ĎALŠÍCH CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ A ICH OCHRANNÝCH PÁSIEM, POŽIADAVKY NA ZABEZPEČENIE EKOLOGICKEJ STABILITY ÚZEMIA

L.1 Ochrana prírody a tvorba krajiny, ekologická stabilita územia

V riešenom katastrálnom území nie sú evidované žiadne veľkoplošné chránené územie prírody. Do katastrálneho územia obce na jeho východnom okraji, pri hranici s kat. územím Ivančiná, zasahuje územie európskeho významu NATURA 2000 *Turiec a Blatnický potok* (SKUEV0382) a zároveň Ramsarská lokalita *Mokrade Turca*. V národnej sieti chránených území sú evidované *Národná prírodná rezervácia Turiec* s územím so 4. stupňom ochrany a ochranným pásmom v 3. stupni ochrany a *Chránený areál Ivančinské močiare* so 4. stupňom ochrany podľa zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení - sú umiestnené v blízkosti hranice s kat. územím Ivančiná. Na ostatných častiach katastrálneho územia obce platí v zmysle zákona 1. stupeň ochrany.

V katastrálnom území obce sú evidované ochranné lesy, vyhlásené rozhodnutím orgánu štátnej správy lesného hospodárstva podľa zákona o lesoch. Evidovaný chránený strom - *Lipa pri kostole* fyzicky už neexistuje (bola vyvrátená vetrom cca v roku 2013 - 2014).

V riešenom Územnom pláne obce Slovenské Pravno je potrebné osobitne chránené časti prírody vyznačiť a na ich území budú stanoviť záväzné regulatívy, rešpektujúce podmienky ochrany osobitne chránených území podľa platných právnych predpisov a dohody s dotknutými orgánmi ochrany prírody a krajiny.

V návrhu územného plánu je potrebné na zachovanie, resp. zmenu krajinných prvkov, ovplyvňujúcich ekologickú stabilitu a krajinný obraz obce Slovenské Pravno **vychádzať z krajinnoekologických opatrení**, navrhnutých v *Krajinnoekologickom pláne (KEP)*, ktorý je súčasťou Prieskumov a rozborov pre Územný plán obce Slovenské Pravno (*Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová, Ing. P. Baláž, PhD. a kol., 2022*). Zároveň je potrebné prihliadať aj na prvky kostry miestneho územného systému ekologickej stability (priestory a lokality s vysokou krajinnoekologickou hodnotou, navrhnuté v rámci *Krajinnoekologického plánu*).

V roku 1998 boli v rámci ÚPN VÚC Žilinského kraja definované tieto nadradené prvky, ktoré zasahujú do k. ú. Slovenské Pravno:

9/31 Nadregionálne biocentrum Turiec

9/1 Regionálne biocentrum Brieštie

9/7 Regionálne biocentrum Kotian-Sokol-Borová Kaluž

9/11 Biokoridor nadregionálneho významu vodný tok Jasenica

9/18 Regionálny biokoridor Ekotón Malej Fatry Abramová - Jasenovo

Pozn.: V súčasnosti (2022) prebieha proces obstarávania nového ÚPN regiónu Žilinského kraja, je v etape "koncept riešenia". Je predpoklad, že vyššie uvedené nadradené prvky ÚSES budú aktualizované.

V aktualizovanom návrhu ÚSES pre okres Turčianske Teplice z roku 2013 (*RÚSES Turčianske Teplice, ESPRIT, s.r.o., Banská Štiavnica, 2013*) do k. ú. obce zasahujú nasledovné prvky územného systému ekologickej stability :

Nadregionálny biokoridor NBk1 Vodný tok Turiec

Nadregionálny biokoridor NBk2 Vodný tok Jasenica

Nadregionálne biocentrum NRbC2 Turiec

Regionálne biocentrum RBc4 Kotian - Sokol - Balážovo - Borová Kaluž

Regionálny biokoridor RBk4 Ekotón Žiaru Ondrašová-Jasenovo

Genofondové lokality :

GL 4 Dolné Závozy

GL 20 Riečny ekosystém Turca

GL 52 Ivančinské močiare II. a III. (od r. 2004 CHA Ivančinské močiare)

GL 53 Kotian -Sokol -Balážovo -Borová Kaluž - plocha je zároveň regionál. biocentrom

GL 61 Niva potoka Lúčky

Ďalšie záujmy ochrany prírody v riešenom území predstavuje existujúca zeleň v krajine, biotopy európskeho a národného významu.

V návrhu územného plánu je potrebné rešpektovať vyššie uvedené územia a lokality so záujmami ochrany prírody, dodržiavať ich ekostabilizačné a manažmentové opatrenia.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny je ďalej potrebné:

- rešpektovať existujúcu mimolesnú zeleň vo voľnej krajine,
- vytvoriť podmienky na doplnenie brehových porastov vodných tokov a nelesnej drevinnej vegetácie vo voľnej krajine autochtónnymi druhmi drevín,
- nevykonávať protipovodňové opatrenia na úkor krajinnno-ekologickej funkčnosti tokov, ich sprievodnej brehovej vegetácie a predmetu ich ochrany.

L.2 Ochrana kultúrneho dedičstva

O obci Slovenské Pravno sa zachovali prvé písomné zmienky z r.1113 pod názvom *Prauna*. Historické územie obce, zdokumentované pri vojenských mapovaniach v 18. -19. stor., sa z veľkej časti prekrýva so súčasným zastavaným územím. Obec disponuje bohatým kultúrnym dedičstvom - evidovanými národnými kultúrnymi pamiatkami, ako aj a početnými evidovanými a potenciálnymi archeologickými náleziskami, ktoré dokladujú osídlenie v obci a jej kat. území v dávnej minulosti.

Na území obce sa nenachádza vyhlásená pamiatková zóna ani rezervácia. V Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ďalej len „ÚZPF“) sú na území obce evidované národné kultúrne pamiatky :

- a. **Kostol s areálom**, č. súpisné 324, parcely č. KNC 37 a 38, k. ú. Slovenské Pravno, č. ÚZPF SR 623/1-4
- b. **Kaštieľ a park**, č. súpisné 17 a 341, parcely č. KNC 596, 597, 598, 599 a 600, k. ú. Slovenské Pravno, č. ÚZPF SR 624/1
- c. **Kaštieľ**, č. súpisné 262, parcela č. KNC 349, k. ú. Slovenské Pravno, č. ÚZPF SR 10623/1
- d. **Archeologická lokalita Hrádok**, parcela č. KNC 917/1, 917/2, 918/1, 918/6, k. ú. Slovenské Pravno, č. ÚZPF SR 2204/1.

V katastri obce Slovenské Pravno sa nachádza niekoľko evidovaných archeologických nálezísk a potenciálnych archeologických nálezísk, , ktoré možno rozdeliť do troch skupín:

- 1) Pamiatka, zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu ako nehnuteľná národná kultúrna pamiatka:
 - a) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha *centrum obce*, 2. pol. 13.storočia, kostol s areálom, číslo ÚZPF 623/1-4, zaužívaný názov: farský Kostol Všetkých svätých,
 - b) SLOVENSKÉ PRAVNO – poloha „*juhovýchodná časť obce*, 1. tretina 17. storočia, Kaštieľ Kolomana Justha, číslo ÚZPF 624/1-2, zaužívaný názov: kaštieľ Prónayovcov,
 - c) SLOVENSKÉ PRAVNO – poloha „*severovýchodná časť intravilánu obce*, koniec 16. storočia, Kúria Ľudovíta (II.) Veliča, číslo ÚZPF 10623/1, zaužívaný názov: országovský kaštieľ,
 - d) SLOVENSKÉ PRAVNO – poloha „*Šiance*, latén (?), stredovek, hrádok, číslo ÚZPF 2204/1, zaužívaný názov: Šiance. Nálezisko je evidované aj v Centrálnnej evidencii archeologických nálezísk Slovenskej republiky (ďalej len „CEANS“) .
- 2) Archeologické náleziská zapísané podľa §41 ods.1 zákona č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a úprav (ďalej len „pamiatkový zákon“) v CEANSe:
 - a) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „*Sokolia skala, pozemky reg. KN-C parcela č.1000/32 a reg. KN-E parcela č. 522/1*“ – stredná a neskorá mladšia doba železná, hrádok,

- b) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Sokolná jaskyňa“, staršia a mladšia doba železná, doba rímska, sťahovanie národov, stredovek, jaskyňa,
 - c) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Lamošova Prašnic a jej širšie okolie na severe obce“ – eneolit – lengyelská kultúra, púchovská kultúra, sídlisko,
 - d) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Bohušová“ – doba rímska, púchovská kultúra, hradisko,
 - e) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Pod Hradiskom“, doba rímska, druh náleziska: ?,
 - f) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Prónayovské, pod krížom“, stredovek.
- 3) Z dostupnej odbornej literatúry a na základe historických prameňov a terénnych názvov je možné vyčleniť nasledujúce archeologické, resp. potenciálne archeologické náleziská :
- a) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Stary háj“, pravek(?), stredovek(?), podľa názvu možné pohanské pohrebisko,
 - b) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Skalný jarok“, stredovek (?) sídlisko,
 - c) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „východné úpätie Šiancov“, doba rímska, stredovek (?), sídlisko,
 - d) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „na juh od cesty č.2181“, datovanie: ?, mohyla,
 - e) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Ivanka“, 19. storočie, zaniknutá usadlosť,
 - f) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Prašnica“, datovanie: ?, hradisko,
 - g) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Berimovský mlyn“, novovek, najneskôr 18. storočie, zaniknutý vodný mlyn,
 - h) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „južná strana cesty č.2192“, novovek, najneskôr 18. storočie, zaniknutý vodný mlyn,
 - i) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Stráža“, stredovek, strážne miesto, príp. malý hrádk,
 - j) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Na Lúčky“, novovek, najneskôr 18. storočie, zaniknutý vodný mlyn,
 - k) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Kochanovo“, pravek, druh náleziska: ?,
 - l) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „južný okraj návršia Diel nad sútokom potoka Briešťanka a riečky Jasenica“, koniec doby rímskej, obd. sťahovania národov, sídlisko,
 - m) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Pod Dielom a zaniknutý vodný tok“, 1. polovica 19. storočia, zaniknutý vodný mlyn,
 - n) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Kňazov mlyn“, novovek, najneskôr 18. storočie, zaniknutý vodný mlyn,
 - o) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Rečníkov“, 19. storočie, zaniknutá hospod. budova,
 - p) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „Hliny“, novovek, zaniknutá tehliarska pec,
 - q) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „juhovýchodný okraj obce“, najneskôr začiatok 19. storočia, čiastočne zaniknutý hospodársky areál,
 - r) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „východná strana ulice, spájajúcej cesty č. 2192 a 519“, novovek, najneskôr 18. storočie, zaniknutý vodný mlyn,
 - s) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „evanjelický kostol“, 1886,
 - t) SLOVENSKÉ PRAVNO, poloha „medzi areálom družstva a futbalovým ihriskom“, novovek, najneskôr 18. storočie, zaniknutý vodný mlyn.

Ako plochy s predpokladaným značným výskytom archeologických nálezov a nálezísk treba ponímať aj historickú časť chotára obce Slovenské Pravno, ktorá je rekonštruovaná na základe I., II., III. vojenského mapovania. V historickom jadre obce je predpoklad archeologických nálezov aj v interiéroch jestvujúcich domov.

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že obec Slovenské Pravno má bohatý archeologický potenciál a vzhľadom k tomu, že v jej katastri sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz neevido-

vané a neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby v územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie a pod.) musí byť oslovený príslušný pamiatkový úrad, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom na vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. Pamiatkový úrad je potrebné osloviť aj v prípade asanácií a rekonštrukcií jestvujúcich domov, pokiaľ sa predpokladá zásah do terénu (znižovanie podláh, budovanie suterénov, nové inžinierske siete, drenáže ...), aj v prípade, že ide o práce, ktoré je možné realizovať ako drobné stavebné úpravy. V opodstatnených prípadoch, najmä na vyznačenom území archeologického potenciálu Krajský pamiatkový úrad stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu.

V spolupráci s obcou je potrebné pri spracovaní návrhu územného plánu obce vytypovať na vytvorenie *Evidencie pamätihodností obce* hodnotné nehnuteľné veci a kombinované diela prírody a človeka, ktoré nie sú vyhlásenými NKP, ale majú pre obec miestnu historickú hodnotu.

Pri novej výstavbe a prestavbách je potrebné v maximálne možnej miere rešpektovať charakter zástavby, mierku a výškové zónovanie zástavby.

L.3 Ochrana prírodných zdrojov, ložísk nerastov a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem

- a) V katastrálnom území obce nie sú evidované objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín, nie sú tu evidované staré banské diela, nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast.
- b) V riešenom území je evidovaná 1 odvezená/ upravená skládka a 1 opustená skládka odpadov bez prekrytia (nelegálna skládka). Skládky je potrebné dostatočne zohľadniť a vyznačiť v grafickej časti územného plánu.
- c) V riešenom území sú evidované územia so svahovými deformáciami (zosuvmi). Územia so zosuvmi je potrebné vyznačiť v grafickej časti územného plánu a ich prípadné využitie na stavebné účely podmieniť výsledkami inžiniersko-geologického prieskumu.
- d) V územnom pláne je potrebné rešpektovať platný zákon o vodách, príslušné technické normy „Križovanie a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“, „Úpravy riek a potokov“ a pod. Zachovať ochranné pásmo pozdĺž vodohospodársky významných vodných tokov Turiec v šírke 10 m a Jasenica v šírke 6 m obojstranne od brehovej čiary, resp. vzdušnej päty hrádze, od ostatných drobných vodných tokov 4 m. V ochrannom pásme vodných tokov nie je prípustná orba, stavenie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami, škodiacimi vodám, výstavba súběžných inžinierskych sietí. Ochranné pásma vodných tokov je potrebné ponechať bez trvalého oplotenia. Taktiež je nutné rešpektovať vyjadrenie správcu vodného toku, so správcom toku odsúhlasit' aj návrh situovania nových mostných objektov, zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (vodohospodársky významný vodný tok do 10 m, drobné vodné toky do 5 m od brehovej čiary, resp. vzdušnej päty hrádze) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity. Pobrežné pozemky sú súčasťou ochranného pásma. Vyššie uvedené požiadavky je potrebné zapracovať do príslušných smerných i záväzných častí návrhu územného plánu obce.

M. POŽIADAVKY, VYPLÝVAJÚCE ZO ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI, CIVILNEJ OCHRANY OBYVATEĽSTVA

M.1. Záujmy obrany štátu

V riešenom území obce sa z hľadiska záujmov obrany štátu nenachádza žiadny objekt.

M.2 Zájmy požiarnej ochrany

Obec Slovenské Pravno má hasičskú zbrojnicu, umiestnenú pri hlavnej ceste v blízkosti centra. Hasičská zbrojnica je dobrom stave, v r. 2021 bola kompletne rekonštruovaná. Zdrojom požiarnej vody sú vodné toky v obci.

V návrhu územného plánu je potrebné riešiť požiadavky na zabezpečenie stavieb vodou na hasenie požiarov, na zabezpečenie prístupových komunikácií a nástupných plôch na zásah hasičskou technikou v súlade s platnými právnymi a technickými predpismi.

M.3 Ochrana pred povodňami

Obec má spracovaný plán povodňovej ochrany - Povodňový plán záchranných prác obce z r.2010. Potenciálnym zdrojom povodňového ohrozenia v obci je vodný tok *Briešťanka*, ktorý preteká zastavaným územím obce. Potok Briešťanka patrí podľa Analýzy stavu protipovodňovej ochrany na území Slovenskej republiky k drobným vodným tokom na lesných pozemkoch na ktorých sú vysoké povodňové riziká (www.minzp.sk/voda/ochrana-pred-povodnami/informacie/). Pre obec Slovenské Pravno nie sú k dispozícii mapy povodňového ohrozenia.

- a) Z hľadiska prevencie pred povodňami je potrebné zohľadniť povodňové riziko v územnom plánovaní a výstavbou na bezpečných miestach, nastaviť vhodné využívanie krajiny, racionálne hospodáriť v lesoch a na poľnohospodárskej pôde. Stavby protipovodňovej ochrany zaradiť medzi verejnoprospešné stavby.
- b) Z hľadiska ochrany územia pred povodňami je v návrhu potrebné :
 - rešpektovať ochranné pásma tokov pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v zmysle platných právnych predpisov,
 - pri návrhu technických riešení dodržiavať platné technické normy,
 - v návrhu vychádzať z aktuálneho znenia zákona o ochrane pred povodňami,
 - stavby, navrhované na území s trvalo zvýšenou hladinou podzemných vôd osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, v prípade navrhovanej výstavby s možnosťou podpivničenia je potrebné zabezpečiť ochranu jednotlivých objektov proti podzemnej, príp. vztlakovej vode,
 - protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov,
 - je potrebné zachovať prirodzené meandrovanie vodných tokov pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z územia,
 - v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený oproti stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.),
 - obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov, dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri navrhovanej výstavbe je potrebné v maximálnej miere zadržať v území (odvádzaním do vsakov, akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahu pozemkov, resp. kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky),
 - odtokové pomery v povodiach riešiť s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,
 - návrh využitia územia nesmie vyvolať významné zásahy do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich,,
 - akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma je potrebné odsúhlasiť so správcom toku.

M.4 Zájmy civilnej ochrany

- a) Stavebnotechnické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany, spôsob a rozsah ukrytia

- obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti, riešiť a zabezpečovať v zmysle platného znenia zákona o civilnej ochrane obyvateľstva, o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany. Zariadenia civilnej ochrany sú ochranné stavby a stavby alebo ich časti a technologické súčasti, ktoré sú predurčené na plnenie úloh civilnej ochrany. Ochranné stavby sa navrhujú podľa analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí.
- b) V územnom pláne vyznačiť umiestnenie technického prostriedku na varovanie obyvateľstva a vyzozumenie osôb (siréna) a jeho dosah.
 - c) Prevažná časť katastrálneho územia je zaradená medzi územia so stredným radónovým rizikom. V území s nízkym radónovým rizikom je časť zastavaného územia južne od toku Briešťanky. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa platných právnych predpisov (v súčasnosti zákon č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov a vyhláška MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia).
 - d) Stavebnotechnické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany v územnom pláne riešiť podľa aktuálne platných právnych predpisov (v súčasnosti § 4 vyhlášky 532/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov - v časti verejné dopravné a technické vybavenie územia).

N. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA OBCE S PRIHLIADNUTÍM NA HISTORICKÉ, KULTÚRNE, URBANISTICKÉ A PRÍRODNÉ PODMIENKY ÚZEMIA, VRÁTANE POŽIADAVIEK NA STAVBY UŽÍVANÉ OSOBAMI S OBMEDZENOU SCHOPNOSŤOU POHYBU

Základná charakteristika priestorového usporiadania obce Slovenské Pravno vychádza z historického vývoja - miestne prírodné podmienky v minulosti určovali situovanie a počiatkovú formu osady ako aj komunikačné väzby s jej vzdialenejším aj bližším okolím. Urbanistická štruktúra postupne vznikala z oboch strán potoka Briešťanka a okolo hlavnej cesty v smere sever - juh, kde je aj dnes najstaršia zástavba na zachovanej pôvodnej parcelácii . Jej ďalší vývoj smeroval južným smerom okolo hlavnej cesty a severným smerom (lokalita *Horná kolónia*).

V zastavanom území z hľadiska funkčného využívania prevláda obytné územie s nízko-podlažnou zástavbou (prevažne rodinné domy, skupinky nízkopodlažných bytových domov a občianska vybavenosť), doplnené na východnom okraji areálmi športu, poľnohospodárskej výroby, priemyselnej výroby a skladov.

Z hľadiska občianskej vybavenosti je obec vybavená dobre, zastúpené sú školské a predškolské zariadenia (materská škola, základná škola), verejná správa (obecný úrad, pošta), cirkevné zariadenia (2 kostoly), zdravotné stredisko, lekáreň, maloobchodné zariadenia, verejné stravovanie (pohostinstvo, cukráreň), výrobné a nevýrobné služby, hasičská zbrojnica, futbalové ihrisko so sociálnym vybavením, cintoríny. Obec nemá kultúrny dom, na kultúrno-spoločenské podujatia sa využívajú priestory bývalej škôlky. Plochy vybavenosti sú umiestnené prevažne v nadväznosti na hlavnú cestnú sieť - popri hlavnej ceste II. triedy a popri priečnej osi, ktorú tvorí cesta II. triedy do Briešťa, pokračujúca východným smerom okolo evanjelického kostola a kaštieľa popri toku Briešťanky.

Popri obytnej funkcii je v súčasnosti v zastavanom území najviac zastúpená funkcia výroby (areály poľnohospodárskej a priemyselnej výroby na východnom okraji zastavaného územia). Funkčnú štruktúru zastavaného územia dopĺňajú plochy dopravnej, technickej infraštruktúry, vodné toky so sprievodnou zeleňou, zeleň cintorínov. Rekreačná funkcia je zastúpená len v zastavanom území (chalupárstvo). Mimo zastavané územie sú v južnej a východnej časti katastra zastúpené prevažne plochy poľnohospodárskej pôdy, v západnej a severozápadnej časti katastra lesné pozemky.

Pri návrhu priestorového a funkčného usporiadania obce v návrhovom období je za hlavnú pozdĺžnu os možné považovať urbanistickú štruktúru okolo hlavnej cesty II/519, vedúcej cez stred obce zo severu na juh, najmä jej západnú časť od obecného úradu po plánované komunitné centrum (stará škôlka) a s historickou dominantou r.-k. kostola. Za vedľajšiu os je možné považovať urbanistickú štruktúru okolo cesty, súbežnej s tokom Briešťanky, v úseku od obecného úradu, okolo evanjelického kostola po kaštieľ Prónayovcov. Za centrálny priestor obce považovať priestor okolo kríženia oboch osí pri obecnom úrade.

V urbanistickom riešení územného plánu je potrebné zdôrazniť ťažiskový priestor v centre a v rámci vytypovaných osí vytvoriť podmienky na doplnenie občianskej vybavenosti a na formovanie kvalitných verejných priestorov, ako miest pre spoločenské kontakty obyvateľov, ich každodenný relax a oddych. Stvárnenie verejných priestorov a ich mierka by mali zodpovedať charakteru vidieckeho sídla.

Urbanistickým návrhom je potrebné vytvoriť podmienky na rozvoj najmä *obytnej, výrobnjej, ale aj rekreačnej* funkcie obce. Pre ďalší rozvoj obce prednostne využiť prieluky v zastavanom území a plochy bezprostredne nadväzujúce na súčasné zastavané územie obce, resp. plochy priamo nadväzujúce na zastavané územie. V obytnom území vo vyhovujúcej dochádzkovej vzdialenosti navrhnuť plochy pre detské ihriská s verejnou zeleňou a miestami pre spoločenský kontakt obyvateľov.

Funkčné využívanie areálov poľnohospodárskej a priemyselnej výroby v kontaktných polohách s obytným územím riešiť s obmedzením, resp. vylúčením takých druhov funkčného využitia, ktoré by mohlo byť zdrojom negatívnych vplyvov na obytné prostredie obce (za negatívne vplyvy považovať napr. nadlimitné hodnoty hluku, vibrácie, zápach, prašnosť a pod.). Pre lepšie začlenenie výrobných areálov do obce a prírodnej krajiny navrhnuť doplnenie areálu vhodnými vysokými drevinami.

Požiadavky na stavby, užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu riešiť v súlade s platnými právnymi predpismi.

O. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA, SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY, VÝROBY A REKREÁCIE

O.1 Bývanie

- a) plochami na bývanie sú v zmysle vyhl.č.55/2001 Z.z. plochy, ktoré sú určené pre obytné domy a k nim prislúchajúce nevyhnutné zariadenia, napr. garáže, stavby občianskeho vybavenia, verejné dopravné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská,
- b) plochy, potrebné na bývanie navrhnuť v rozsahu, vyplývajúcom z predpokladaného počtu obyvateľov obce a vývoja obývanosti bytového fondu - uvedený rozsah obytných plôch zväčšiť o primeranú urbanistickú rezervu,
- c) s prihliadnutím na doterajší vývoj a všeobecné trendy uvažovať s postupným znižovaním koeficientu obývanosti, t.j. počtu obyvateľov, pripadajúcich na jeden trvale obývaný byt z 3,18 pri sčítaní v roku 2021 na :
2,70 obyvateľa/1 byt v roku 2040
- d) pozemky na pokrytie potreby výstavby nových bytov riešiť najmä formou individuálnej bytovej výstavby, vytypovať aj plochy pre umiestnenie nízkopodlažných bytových domov a skupinové formy rodinných domov,
- e) obytnú výstavbu orientovať prednostne na využiteľné prieluky v intraviláne i mimo intravilánu, plochy s vybudovanou alebo ľahko dostupnou dopravnou a technickou infraštruktúrou a voľné plochy v kontakte so súčasnými obytnými plochami,
- f) návrhom jednoznačných funkčných a priestorových regulatívov a limitov vylúčiť možné kolízie pri využití územia a zabezpečiť vytváranie harmonického obytného prostredia.

O.2 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

- a) plochy pre občiansku vybavenosť navrhnuť pre obec v rozsahu, vyplývajúcom z počtu obyvateľov a predpokladaných návštevníkov v rámci rekreácie a turizmu,
- b) umiestnením plôch občianskej vybavenosti sledovať dotvorenie centra obce a ťažiskových priestorov obce,
- c) plochy základnej občianskej vybavenosti navrhnuť s ohľadom na potreby jednotlivých častí obce a prijateľné dochádzkové vzdialenosti,
- d) vytvoriť podmienky na doplnenie vybavenia na šport a každodennú rekreáciu pre obyvateľov, na vybudovanie ihrísk pre dospelých a deti všetkých vekových kategórií s vyhovujúcimi dochádzkovými vzdialenosťami pre jednotlivé obytné časti obce,
- e) vytypovať plochu na umiestnenie zariadenia sociálnej vybavenosti pre seniorov (denný stacionár, dom opatrovateľskej služby, a pod.) .

O.3 Výroba

- a) vyhodnotiť intenzitu a využiteľné rezervy na plochách existujúcich výrobných areálov, v prípade potreby vytypovať nové vhodné plochy na rozvoj výroby, skladov a výrobných služieb v návrhovom období,
- b) výrobnú funkciu v obytnom území a v kontakte s ním obmedziť na plochy pre umiestnenie malých, max. stredne veľkých výrobných prevádzok bez negatívnych vplyvov na obytné prostredie,
- c) vytvoriť podmienky na dostatočné zastúpenie plôch zelene vo výrobných areáloch a v kontaktných polohách s obytným územím riešiť plochy izolačnej zelene,
- d) pri lokalizácii výrobných plôch je potrebné predovšetkým zohľadniť možnosť napojenia nákladnou dopravou bez prejazdu obytným územím,
- e) v návrhu územného plánu je potrebné vytvoriť podmienky pre udržanie súčasnej poľnohospodárskej výroby a pre rozvoj tradičných ekologických foriem hospodárenia.

O.4 Rekreácia

- a) obec má predpoklady rozvoja najmä rôznych foriem vidieckeho turizmu, poznávanie kultúrneho dedičstva, pešiu turistiku, cykloturistiku, jazdecké športy, pobyt v lesnom/horskom prostredí a pod. ,
- b) v návrhu územného plánu pre funkciu rekreácie prednostne riešiť využitie objektov a plôch v súčasných zastavaných častiach obce (v súčasnosti nevyužívané domy rôzneho funkčného určenia, pamiatkovo chránené objekty, a pod.),
- c) rozvoj rekreačnej funkcie riešiť v súlade s prírodnými danosťami - zlepšiť najmä podmienky pre pešiu turistiku, cykloturistiku, pobyt v prírode a vidiecku turistiku,
- d) bohaté kultúrno-historické dedičstvo obce využiť na rozvoj rôznych druhov poznávacích aktivít,
- e) vytvoriť podmienky pre rôzne druhy rekreačných, turistických a relaxačných aktivít v obci aj v katastrálnom území návrhom viacúčelových turistických a rekreačných trás, s oddychovými, vyhliadkovými a piknikovými miestami, s prepojením do susedných katastrálnych území, pri návrhu trás zohľadniť existujúce a plánované trasy vyššieho významu, prechádzajúce riešeným katastrálnym územím,
- f) vytvoriť podmienky na dobudovanie športovísk - plochy pre rôzne druhy športov, nenáročné športové vybavenie, detské ihriská v jednotlivých obytných častiach, a pod. ,
- g) kapacity športovo-rekreačnej vybavenosti riešiť pre potreby domácich obyvateľov aj s ohľadom na rekreačných návštevníkov.

P. POŽIADAVKY Z HĽADISKA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

- a) návrh územného plánu riešiť v súlade s platnými právnymi predpismi pre jednotlivé zložky životného prostredia (pôda, voda, ovzdušie, ...),
- b) nakladanie s odpadmi riešiť v súlade s krajským programom odpadového hospodárstva, v územnom pláne obce riešiť miesta na *primárny separovaný zber odpadov* v obytnom území a plochu na umiestnenie *zberného dvora* na separovaný odpad,
- c) umiestnenie plôch na rozvoj jednotlivých funkcií (bývanie s občianskou vybavenosťou, rekreácia, výroba) riešiť na základe posúdenia ich možných vzájomných vplyvov; pri návrhu nových obytných území eliminovať možné nepriaznivé vplyvy (najmä od dopravy, výroby, radónové riziko, a pod.) a vytvoriť podmienky na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia v zmysle aktuálnych právnych predpisov (zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia),
- d) vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa ustanovení platných právnych predpisov,
- e) v obytnom území nepripustiť umiestnenie prevádzok a služieb, predstavujúcich záťaž životného prostredia faktormi ako sú napr. hluk, vibrácie, zvýšená prašnosť, emisie, pachové zložky, fugitívne emisie,
- f) v návrhu rešpektovať požiadavky, vyplývajúce zo stavu životného prostredia v obci:
 - rešpektovať RÚSES okresu Turčianske Teplice, *ESPRIT, s.r.o., Banská Štiavnica, 2013*,
 - v územiach, navrhnutých na výstavbu, riešiť zásobovanie pitnou vodou z verejného vodovodu a odvádzanie splaškových vôd v súlade s ustanoveniami vodného zákona,
 - rešpektovať ochranu pôd v zmysle zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov,
 - riešiť posilnenie a doplnenie existujúcich zelených plôch v súlade s funkčným využitím územia priestorovým usporiadaním, urbanistickým riešením a posúdiť možnosti revitalizácie zelene a začlenenia do navrhovaných štruktúr,
 - v návrhu koncepcie rozvoja vytvoriť podmienky pre implementáciu navrhovaných prvkov ÚSES miestneho a regionálneho významu,
 - prehodnotiť charakter a stav zelene, koncepciu verejnej zelene riešiť s prioritou funkčnej kvality, zamerať sa na zosúladenie estetickej a ochrannej funkcie,
 - v návrhu určiť zásady a regulatívy výsadby vhodnej zelene v rozvojových plochách, v súlade s navrhovaným funkčným využitím územia,
 - rešpektovať vodohospodárske záujmy, požiadavky na čistenie odpadových vôd a dosiahnutie dobrého stavu vôd v zmysle platných právnych predpisov,
 - v návrhu aplikovať adaptačné opatrenia podľa aktuálneho znenia Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy,
 - vyznačiť a rešpektovať ochranné pásma všetkých druhov.

Q. OSOBITNÉ POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY POĽNOHOSPODÁRSKEJ A LESNEJ PÔDY

Pri spracovaní návrhu územného plánu obce je potrebné rešpektovať požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskej a lesnej pôdy, vyplývajúce z ustanovení právnych predpisov, platných v dobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie (v súčasnosti zákon č.220/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov a súvisiace predpisy a zákon č.326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov a súvisiace predpisy). Zo znenia v súčasnosti platných právnych predpisov vyplývajú nasledovné požiadavky :

- a) v zmysle § 13, ods.1 zák. č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy ..., v znení neskorších predpisov (v tejto kapitole ďalej len „zákon“) pri obstarávaní

- a spracovaní územného plánu obce dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami ochrany podľa § 12 zákona,
- b) podľa § 12 ods.1 zákona možno použiť poľnohospodársku pôdu na stavebné a iné ne-poľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu, podľa § 12 ods.2 písm. a) zákona chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu podľa odseku 1 zákona,
 - c) v zmysle NV SR č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber je od 1.4.2013 v k.ú. Slovenské Pravno chránená poľnohospodárska pôda s týmito kódmi BPEJ : **0806012, 0806042, 0811002, 0820003, 0829003, 0829005, 0864003, 0865013, 0865213** - navrhovať na stavebné a iné zámery len v nevyhnutných prípadoch,
 - d) investičné zámery v čo najväčšej miere situovať na nechránenej poľnohospodárskej pôde, v prielukách existujúcej zástavby a pozdĺž vybudovaných miestnych komunikácií,
 - e) nenarušovať ucelenosť honov a nest'ážovať obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním stavieb, jej delením, drobením alebo vytváraním častí, nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami,
 - f) dôsledky stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde vyhodnotiť a odôvodniť v súlade s platnými právnymi predpismi (v súčasnosti § 5 vyhl. MP SR č.508/2004 Z.z), v textovej, tabuľkovej a grafickej časti v zastavanom území aj mimo zastavané územie obce, ohraničené k 1.1.1990,
 - g) v návrhu vyznačiť existujúce hydromelioračné zariadenia v súlade so stanoviskom správcov hydromelioračných zariadení.

R. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE VYMEDZENÝCH ČASTÍ ÚZEMIA, KTORÉ JE POTREBNÉ RIEŠIŤ ÚZEMNÝM PLÁNOM ZÓNY

Povinnosť obstarat' územný plán zóny alebo urbanistickú štúdiu pred začatím výstavby je potrebné stanoviť v záväznej časti územného plánu obce v prípadoch :

- a) navrhovanej rozsiahlej novej výstavby na v súčasnosti nezastavaných plochách, na ktorých bude nevyhnutné riešiť nové siete dopravnej a technickej infraštruktúry (najmä nové komunikácie v zložitejších územných podmienkach),
- b) podrobné riešenie urbanistickou štúdiou stanoviť v záväznej časti územného plánu obce na riešenie verejných priestranstiev v centre obce, športovo-rekreačných areálov a pod. alebo na riešenie niektorých špecifických územno-technických, krajinnno-ekologických, environmentálnych, urbanistických alebo architektonických problémov - ak to vyplynie z urbanistickej koncepcie návrhu územného plánu obce.

S. POŽIADAVKY NA URČENIE REGULATÍVOV PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA

V záväznej časti územného plánu formulovať zásady funkčného a priestorového usporiadania a využívania územia, vyjadrené vo forme regulatívov so záväznými pravidlami pre využitie územia na vymedzené, v **grafickej časti územného plánu jednoznačne ohraničené funkčné a priestorovo homogénne jednotky**. Do záväznej časti územného plánu začleniť zásady a regulatívy v súlade s platnou legislatívou (v súčasnosti vyhl.č.55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) :

- a) zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia,
- b) určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia,
- c) zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia,
- d) zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia,

- e) zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a krajiny, vytváranie a udržanie ekologickej stability,
- f) zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie,
- g) vymedzenie zastavaného územia obce,
- h) vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov,
- i) vymedziť časti územia obce, pre ktoré je potrebné riešiť územný plán zóny.

T. POŽIADAVKY NA VYMEDZENIE PLÔCH NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

V záväznej časti územného plánu vymedziť plochy pre verejnoprospešné stavby. V zmysle v súčasnosti platného znenia stavebného zákona medzi verejnoprospešné stavby zaradiť :

- a) líniové trasy a ostatné objekty dopravy a technickej infraštruktúry (verejné automobilové a pešie komunikácie, verejné priestranstvá, zastávky hromadnej dopravy, verejné parkoviská, technické zariadenia vodného hospodárstva (vodovody, splašková a dažďová kanalizácia - líniové stavby, vrátane súvisiacich objektov), trafostanice, regulačné stanice plynu, dažďové zdrže a pod.),
- b) zo zariadení občianskej vybavenosti medzi verejnoprospešné stavby zaradiť nekomerčné zariadenia s verejnoprospešným charakterom v skupinách :
 - telovýchova a šport,
 - kultúra a osвета,
 - predškolské a školské zariadenia,
 - samospráva a verejná správa,
 - pohrebiská a súvisiace plochy,
 - sociálna starostlivosť, vrátane sociálnych bytov.
- c) stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov,
- d) stavby protipovodňovej ochrany,
- e) plochy verejnej zelene s doplnkovými stavbami (detské ihriská, prístrešky, chodníky, technické vybavenie, a pod.)

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení (stavebný zákon) pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

U. POŽIADAVKY NA ROZSAH A ÚPRAVU ÚZEMNÉHO PLÁNU

- územný plán obce vypracovať pre katastrálne územie v mierke 1 : 10 000, zastavané územie s rozvojovými plochami v mierke 1: 5 000,
- širšie vzťahy pre územie, ktoré má väzby s katastrálnym územím obce (najmä dokumentujúce napojenie obce na trasy dopravy a technickej infraštruktúry) v mierke 1 : 50 000.

OBSAH ÚZEMNÉHO PLÁNU :

Textová časť územného plánu bude obsahovať :

- a) základné údaje
- b) riešenie územného plánu vrátane návrhu záväznej časti územného plánu
- c) doplňujúce údaje
- d) dokladovú časť

Grafická časť územného plánu bude obsahovať :

- a) výkres širších vzťahov (záujmové územie) v M 1 : 50 000

- b) komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia - katastrálne územie obce v M 1 : 10 000, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami,
- c) komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia - zastavané územie (súčasnú a navrhované) v M 1 : 5 000, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami, výkres môže byť doplnený výrezmi ťažiskových priestorov v M 1 : 2000,
- d) výkres riešenia verejného dopravného vybavenia v M 1 : 5000,
- e) výkres riešenia verejného technického vybavenia obce (vodné hospodárstvo, energetika, telekomunikácie a informačné siete) v M 1 : 5000,
- f) výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability v M 1 : 10 000,
- g) vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch v M 1 : 5000.

Výkresy, uvedené v bodoch b) a f) sa môžu zlučiť za podmienky zabezpečenia ich prehľadnosti a čitateľnosti.

V zmysle platných ustanovení stavebného zákona nie je potrebné spracovať koncept územného plánu.

Návrh a čístopis územného plánu vypracovať digitálne na dodaných katastrálnych mapách, doplnených výškopisom a dodať v nasledovných počtoch výtlačkov:

- návrh územného plánu v 2 vyhotoveniach a 1 x na CD nosiči (formát pdf), navyše 1x výkres širších vzťahov, 3x komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania, 2 x vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch (textová časť a grafická časť).
- čístopis územného plánu v piatich vyhotoveniach a 1 x na CD nosiči (formát pdf), navyše 5 x schéma záväzných častí a verejnoprospešných stavieb.

Všetky časti územného plánu je potrebné vypracovať v súlade s platnými ustanoveniami stavebného zákona (č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v platnom znení) a príslušných vykonávacích predpisov (vyhláška č.55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii).

December 2022

Spracovala : **Ing.arch. Eva Zatlková**, odborne spôsobilá osoba na obstarávanie ÚPP a ÚPD podľa § 2a stavebného zákona